

ВИСНОВКИ

З огляду на викладені проблеми та недосконалі рішення, доступні сьогодні сільськогосподарським виробникам, система управління валютними ризиками потребує комбінації короткострокових та середньострокових рішень, які можуть пом'якшити ці ризики для підприємств, доки довгострокові рішення не з'ясують основних причин.

Виклики щодо управління валютними ризиками для підприємств сільськогосподарського сектору, мають суттєвий негативний вплив на зростання їх прибутковості. Без створення належних механізмів управління валютним ризиком сільгоспвиробники часто застосовують внутрішні стратегії, які призводять до високих витрат. Існуючі рішення щодо хеджування в Україні здебільшого не використовуються.

Вважаємо, що українські підприємства можуть використовувати як внутрішні, зовнішні інструменти, так і реальні варіанти хеджування макроекономічних ризиків. Внутрішнє хеджування включає коректування операційних і фінансових планів для зниження ризиків, наприклад, порівняння внутрішніх і зовнішніх потоків іншої національної валюти і включення положень про коректування цін у контрактах. Іншим прикладом внутрішнього хеджування є наявність зобов'язань, а також і фінансових активів у тому самому валютному найменуванні. Внутрішнє хеджування процентних ризиків може бути досягнуте шляхом порівняння чутливості процентних ставок до активів і зобов'язань фірми, а потім порівняння цієї зміни вартості зі зміною вартості процентної ставки, яка повинна підсилитися тією самою мірою. Це називається тривалістю відповідності.

Застосування інструментів і методів хеджування виключає або суттєво обмежує валютні ризики, які навіть є другорядними для підприємств з погляду їх основної (виробничої або торговельної) діяльності, але досить суттєвими з погляду фінансових результатів цієї діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гадецька З. М., Костяна Я.В., Попадик М.С. Використання опціонів як сучасних інструментів хеджування біржових ризиків. *Вісник Черкаського університету. Серія: Економічні науки.* 2016. № 3. С. 27-33.
2. Ксендзук В.В. Методи управління валютними ризиками в зовнішній торгівлі. *Вісник ЖДТУ.* 2016. № 1 (75). С. 142-150.
3. Сохацька О. М. Міжнародні ф'ючерсні ринки: теоретико-методологічні аспекти: монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 454 с.

УДК 821.161.3

DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2018-4-40-04>

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Череп А.В., д.е.н., професор, Довга В.А.

*Запорізький національний університет,
Україна, 69000, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

dowgawa@gmail.com

У статті розкрито теоретичні основи поняття «реструктуризація підприємства», охарактеризовано мету та цілі проведення реструктуризації. Розглянуто питання виникнення поняття «реструктуризація». Вивчено еволюція цього поняття. Визначено етапи розвитку поняття «реструктуризація» і сформульовано особливості перетворень процесу реструктуризації підприємств. Описано проблеми, що спричиняють необхідність

реструктуризації підприємств. Виокремлено основні види реструктуризації залежно від стану підприємства і умов навколишнього середовища; визначено основні проблеми, що знижують ефективність реструктуризації на вітчизняних підприємствах. Розкрито концептуальні основи процесу реструктуризації підприємства як способу адаптації підприємств до змін ринкового середовища, забезпечення його економічного зростання в довгостроковому періоді, інтеграції та взаємозв'язку із стратегією підприємства. Обґрунтовано актуальність дослідження, що пов'язано переважно із втратою взаємозв'язків та ринків ближнього зарубіжжя, внаслідок чого результати виробничої діяльності катастрофічно знизилися або з'явилися серйозні проблеми з ліквідністю, які ставлять підприємство в скрутне становище. За таких умов менеджмент підприємства активно впроваджує антикризові стратегії, в основу яких покладено процес реструктуризації. Науковість дослідження розкривається в комплексному підході до процесів реструктуризації у взаємозв'язку зі стратегією підприємства, що базується на узагальненні ролі превентивних (адаптаційних) заходів у досягненні стратегічної стійкості підприємства з урахуванням тенденцій внутрішніх і зовнішніх інтеграційних процесів.

Ключові слова: реструктуризація підприємства, планування системи реструктуризація, економічне зростання, реорганізація, програма реструктуризації, організаційно-економічні основи реструктуризації.

MODERN STATE AND PROBLEMS OF RESTRUCTURING OF ENTERPRISES

Cherep A.V., Doctor of Economics, Professor, Dovga V.A.

*Zaporizhzhia National University
Ukraine, 69600, Zaporizhzhia, Zhukovsky str., 66*

Theoretical bases of concept "restructuring of enterprise" are exposed in the article, an aim and whole realizations of restructuring are described. Considered questions of origin of concept "restructuring". Studied evolution of this concept. On the example of home economy the certain stages of development of concept "restructuring" and set forth features of transformations of restructuring of enterprises. Text is the Described problems that cause the necessity of restructuring of enterprises, determination of concept "restructuring of enterprise" is given. The basic types of restructuring are distinguished depending on the state of enterprise and terms of environment; certain basic problems that reduce efficiency of restructuring on domestic enterprises. Conceptual bases of process of restructuring of enterprise open up as to the method of adaptation of enterprises to the changes of market environment, providing of them economy growing in a long-term period, integration and intercommunication with strategy of enterprise. Actuality of this research is bound by mainly the loss of intercommunications and markets of near abroad, as a result the results of productive activity catastrophically fall or appear serious problems with liquidity, that put an enterprise in a difficult situation. On such conditions the management of companies inculcates anticrisis strategies in basis of that lays the process of restructuring actively. Scientific research character opens up in the complex going near the processes of restructuring in intercommunication with strategy of enterprise that is based on generalization of role of preventive (adaptation) events in the achievement of strategic firmness of enterprise to taking into account of tendencies of internal and external integration processes.

Key words: restructuring of enterprise, planning of the system of restructuring, economy growing, reorganization, program of restructuring, organizationally-economic bases of restructuring.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У науковій економічній літературі існують численні теорії, у яких відбиті головні механізми й правила здійснення процесу реструктуризації. Слід визнати, що сьогодні відсутнє чітке визначення цього поняття, а процеси реструктуризації в широкому економічному сенсі уявляються недостатньо вивченими. Тому вважаємо, що дослідження проблем і перспектив реструктуризації підприємств слід розпочати з визначення реструктуризації як економічної категорії. У зв'язку з цим необхідно вивчити виникнення (генезис) цієї категорії; дати визначення її змісту (сутності).

На сучасному етапі розвитку як української, так і зарубіжної економічної думки поняття реструктуризації підприємства знайшло широке застосування в описі різних структурних перетворень існуючих бізнес-систем і внутрішньофірмових процесів. На перший погляд здається, що це дуже зрозуміла процедура, пов'язана з трансформацією підприємства, зумовлена зміною стратегії його розвитку. Проте реструктуризація сама по як об'єкт дослідження – досить складна і суперечлива категорія через різноманіття методів та інструментів, використовуваних в ході реалізації її програми.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Актуальність у вивченні цієї теми пов'язана з тим, що на тлі загальної нестабільності економічного стану українського ринку великі компанії почали замислюватися над

необхідністю створення ринкової вартості свого бізнесу. Зараз, багато питань, що пов'язані з фінансовою реструктуризацією, підприємств знайшли достатнє відображення як в зарубіжній, так і у вітчизняній літературі. Зокрема, ці проблеми висвітлені в працях М.Д. Аістової, Л.П. Белих, І.І. Мазура, Є.О. Фрезе, Ю.М. Чернявського, О.М. Клейменова, Р. Карасюка, Д.І. Коваленко, В.В. Лавриненко, О.В. Лепьохіна, Л.О. Лігоненка, Ю.Г. Лисенка, Т.В. Мізерної, А.М. Поддєрьогіна, С.М. Салженіцина, О.О. Терещенка, М. Хаммера, Д. Чампі, В.Д. Шапіро та ін. Проте, незважаючи на численні дослідження, окремі аспекти проблеми потребують опрацювання. Серед них доцільно виділити питання, що стосуються фінансової реструктуризації як напряму фінансового оздоровлення підприємств.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою написання наукової статті є вивчення та поглиблення знань про поняття та процеси реструктуризації підприємства, також аналіз сучасного стану та проблем реструктуризації підприємств.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Спочатку слід зупинитися на самому визначенні "реструктуризація підприємства".

Вивчивши теоретичний матеріал про зміст процесу реструктуризації і використовувани в сучасній економічній науці й практиці визначення, вважаємо за можливе запропонувати визначення, яке охоплює галузь структурних перетворень підприємства, що проводяться, і розкриває суть самого процесу. Тому реструктуризація – це комплексне перетворення діяльності організації (підприємства, компанії), що полягає в управлінні з метою підвищення ефективності виробництва, стійкості, доходності, конкурентоспроможності, подолання збитковості, загрози банкрутства під впливом чинників зовнішнього і внутрішнього середовища [3, с. 40].

Більшість дослідників пов'язують реструктуризацію з вирішенням проблем великих і неефективних підприємств, які для виживання в умовах ринку повинні підлягати перетворенням, тобто найчастіше реструктуризація розглядається на рівні локальних процесів – реструктуризації підприємств. Думаємо, що таке розуміння реструктуризації генетично сходить до основних етапів формування теорії управління організацією і пояснюється домінуванням чинників, що вплинули на розвиток теорії й наукових шкіл, хай і опосередковано, таких, що вивчали процеси реструктуризації підприємств (табл. 1).

Таблиця 1 – Чинники, що вплинули на розвиток теорії і еволюція поглядів науковців щодо поняття реструктуризація [8, с.82]

Фактори	Теорія і наукові школи	Орієнтація теорії
I половина XX ст. відділення управління від власності зростання великих організацій розвиток наук про людину розвиток точних наук ринкових відносин	Класична теорія організації : Наукове управління (Ф. Тейлор, Ф. і Л. Гілбрет, Г. Гантт, М. Форд). Теорія адміністративного управління (А. Файоль). Бюрократична теорія (М. Вебер)	Вивчення роботи за допомогою наукових методів, обґрунтування, навчання, формування принципів управління і побудови організації Рационалізація колективної діяльності, побудова схеми організації, гарантійних передбачуваність поведінки працівників.
II половина XX ст. і I половина XXI ст. революційні зміни в технології складність і науковість продукції глобалізація виробництва і ринків розвиток інформаційних технологій різноманіття споживчого попиту зростання невизначеності розвитку і ризикових інвестицій	Теорія організаційного потенціалу (І. Ансофф)	Орієнтація на вирішення стратегічних проблем в умовах зовнішнього середовища, що змінюється, введення поняття організаційного потенціалу Створення алгоритму зміни організаційного потенціалу.

Продовження таблиці 1.

	Концепція "структура - 5" (Г. Мінцберг)	Виділення п'яти координаційних механізмів, що зв'язують організацію воедино: взаємне регулювання, пряме управління, стандартизацію робочих процесів, випуск і робочі навички.
	С. Бойет, Х. Конн, Р. Уотерман	Формування так званої " нової управлінської парадигми", основна ідея якої – обґрунтування необхідності перманентного комплексного і цілеспрямованого планування стратегічних змін підприємства загалом і його великих підрозділів.
	М. Хаммер, Дж. Чампі	Формулювання концепції реінжинірингу. Перенесення законів ринку у внутрішню діяльність корпорацій, орієнтація на мережеві організації. Розробка моделі розширення кооперації компаній.

У період розвитку класичних шкіл менеджменту особливий акцент у теорії реструктуризації був зроблений переважно на вдосконаленні внутрішнього середовища організації, підвищення ефективності виробничого процесу. У процесі формування системного підходу до управління організацією були отримані результати, які дозволили пов'язати реструктуризацію з адаптацією організації до умов зовнішнього середовища, що змінюються [2, с. 244].

Слід зазначити, що не можна ототожнювати поняття «банкрутство» і «реструктуризації». Проте, зважаючи на очевидну неспроможність цього підходу, не розглядатимемо його детально. Можемо вказати, що процес системи банкрутства може здійснюватися реструктуризацією господарюючого суб'єкта для підвищення ефективності його діяльності, а також виведення його із стану банкрутства. Проте інститут банкрутства як механізм реструктуризації вітчизняних господарюючих суб'єктів повністю себе дискредитував [5, с. 56].

Запропоноване Г.В. Козицьким визначення не лише містить усі складові самого процесу, але й доповнене істотним елементом, що розкриває причини виникнення потреби в структурних перетвореннях, а саме дією зовнішнього та внутрішнього середовищ. Нині в умовах нестабільності ринку існують передумови до розробки моделі оцінки факторного впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на поточний стан і динаміку розвитку підприємства, за допомогою якої можна вирішити такі управлінські завдання: структурувати усі впливаючі чинники; визначити міру їх впливу за допомогою привласнення їм кількісної оцінки; оцінити ризики від зміни величини їх дії [4].

Застосування моделей діагностики банкрутства дозволить керівникам підприємств оперативно реагувати на фінансово-економічні зміни, що відбуваються, і приймати грамотні й обґрунтовані управлінські рішення, оскільки для успішного і довгострокового функціонування будь-яка організація повинна мати здатність до своєчасного перетворення бізнесу відповідно до вимог зовнішнього і внутрішнього середовища.

Далі слід встановити структурну взаємодію процесів: реорганізації, реформування, реінжинірингу і реструктуризації, з уточненням останнього.

Перелічені терміни, схожі за своєю функціональністю, застосовуються різними авторами як синоніми в описі змін існуючої структури підприємства і його внутрішньофірмових процесів, при цьому не акцентується увага на їх принциповій відмінності, що своєю чергою призводить до помилки відносно названих напрямів і підміни одного іншим.

Основна відмінність реструктуризації від інших типів перетворень полягає в тому, що вона має комплексний характер перетворень, що охоплює всі елементи бізнес-системи підприємства. Крім того, відмінності процесів реструктуризації, реорганізації і реформування полягають в характері підготовки до проведення й реалізації позначених процесів.

Проведення реструктуризації можливе лише на основі реалізації спеціальних заходів, починаючи з комплексної діагностики і закінчуючи вибором нового стратегічного напрямку розвитку з внесенням істотних змін до організаційної структури й бізнес-процесів. Отже, процес реструктуризації зумовлений необхідністю комплексних перетворень, що торкаються всіх сторін функціонування підприємства, тоді як процеси реформування й реорганізації мають локальний характер, коло завдань яких не охоплює стратегічної орієнтації.

На сучасному етапі розвитку економічних відносин виділяють наступні найбільш поширені концепції реструктуризації підприємства: реструктуризація на основі створення бізнес-одиниць; концепція «ключової компетентності»; «ресурсна» концепція; концепція «мінімалізму»; концепція «досконалого підприємства» [1, с.21].

Сучасну концепцію реструктуризації можна назвати інтеграційною. У числі її основних передумов слід виділити ускладнення ринкових стосунків і конкурентоспроможності, відновлення ринків і розвиток нових інформаційних технологій, формування кластерів, а також створення підприємств нового типу (ресурсозберігаюче, гнучке, горизонтальне, віртуальне та ін.). Актуальний стан реструктуризації підприємства впливає з аналізу взаємодії підприємства (його внутрішнього середовища) і його зовнішнього середовища. Сучасна теорія розглядає взаємодію трьох взаємопов'язаних компонентів: зовнішнього середовища, бізнес-оточення і внутрішнього середовища. Особливістю інтеграційної реструктуризації в Україні є поєднання розвитку гнучких горизонтальних структур із прагненням до посилення перевірок діяльності бізнес-структур взагалі [9, с.55].

Необхідно зазначити, що сам процес реструктуризації досить складний і багатоаспектний, оскільки трансформації можуть підлягати різні елементи структури підприємства та їх взаємозв'язку. Програма реструктуризації для кожного підприємства індивідуальна, і залежить від напрямку, виду і об'єктів дії.

На практиці велика частина проектів реструктуризації реалізується з використанням "базової" моделі процесу реструктуризації підприємства. У межах цієї моделі виділяють чотири основні етапи процесу : діагностику підприємства; розробку концепції проведення реструктуризації; програму реструктуризації; упровадження програми реструктуризації і контроль її виконання [3, с.40].

Установлено, що в межах підготовчих заходів по проведенню реструктуризації відсутня така важлива економічна складова, як організаційно-економічне обґрунтування, хоча це засаднича процедура. У «базовій» моделі процесу реструктуризації виділяють такий етап, як діагностика, проте, однієї оцінки стану підприємства все ж недостатньо, слід порівняти отримані дані з прийнятним стратегічним напрямом розвитку. На підставі цього можна буде чітко сформулювати цілі й обрати необхідний вид реструктуризації, що цілком може бути реалізовано за допомогою складання організаційно-економічного обґрунтування.

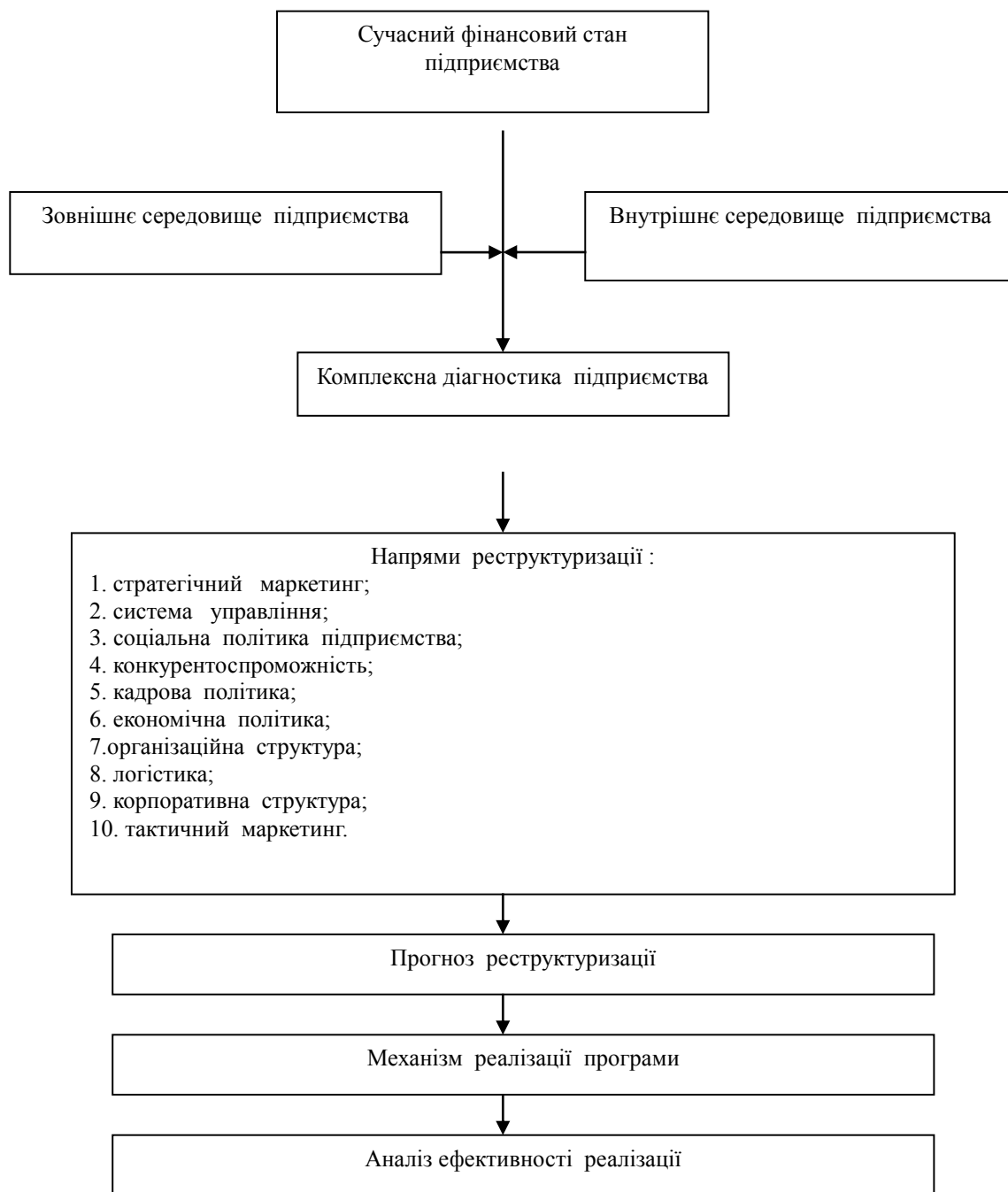

Рис. 1. Принципова схема реструктуризації підприємства[4]

До процесу реструктуризації входить процедура реорганізації, яка у вузькому сенсі означає перетворення, переформатування організаційної структури й управління підприємством. Реструктуризація підприємства проводиться за такими процедурами:

1. Зовнішнє управління майном боржника і санація, якщо підприємство визнане банкрутом, а структура його балансу – незадовільною.
2. Підвищення ефективності працездатного (платоспроможного) підприємства, що проводиться за ініціативою самого підприємства.
3. Примусова, за рішенням антимонопольних органів, якщо комерційні й некомерційні організації, що здійснюють підприємницьку діяльність, займають домінуюче положення і вчинили два порушення антимонопольного законодавства і більше [8, с.82].

Процес реструктуризації можна розбити на декілька етапів. Фахівець у галузі стратегічного менеджменту й комплексного вивчення конкурентоспроможності компанії Р. А. Фатхутдінов, запропонував принципову схему реструктуризації організації.

Отже, розумно запропонувати виділити першим етапом реструктуризації організаційно-економічне обґрунтування, у межах якого як головний елемент виокремити систему діагностики підприємства. Основними елементами системи діагностики є використання методів економічного аналізу. Усі елементи, ще раз відмітимо, незважаючи на свою самодостатність, взаємопов'язані.

Відповідно до процесу діагностики підприємств відзначимо таке: використання на практиці усіх видів аналізу й оцінки діяльності підприємства, прийнято називати діагностикою його стану, при цьому відсутня систематизація використаних методик, не встановлена послідовність і цілеспрямованість цього процесу. У зв'язку цим пропонується підхід до розгляду діагностики підприємства як до системи реалізації цілей раціонального визначення стратегії його подальшого розвитку, постановки цілей і з'ясування кола відповідних завдань. У межах цього підходу діагностика діяльності підприємства розглядається як система, що складається зі взаємопов'язаних елементів аналізу [5, с.20].

На початковому етапі проводиться комплексна діагностика поточного стану, аналізується вплив зовнішнього і внутрішнього середовищ на підприємство. На основі отриманих результатів визначаються напрями реструктуризації. Після вибору напрямів складається попередній план заходів і прогноз реструктуризації підприємства. Формується детальний поетапний план, а саме механізм реалізації програми реструктуризації з вказівкою термінів проведення заходів. Завершальним етапом є аналіз ефективності проведеної реструктуризації підприємства.

У результаті реалізації проекту реструктуризації й використання основних фінансових інструментів підвищення конкурентоспроможності підприємства впродовж один-двох років мають бути досягнуті результати:

1. завоювання лідерських позицій у виділених стратегічних сегментах ринку (за рахунок якості, ціни, параметрів продукції, послуг і сервісу) [6, с.56];
2. зниження витрат виробництва основних видів продукції за рахунок позбавлення від зайвих виробничих потужностей;
3. підвищення якості готової продукції і її споживчих властивостей;
4. оптимізація основних процесів (закупівлі, виробництва, постачання);
5. упровадження прозорості, орієнтованої на ринок, системи управління;
6. формування відповідальності за досягнення конкретних результатів і мотивації співробітників [1, с.21].

З метою впорядкування усіх елементів системи діагностики встановлена послідовність проведення аналізу. На першому етапі дослідження ключовим завданням є вибір оптимального стратегічного напрямку розвитку підприємства. Для досягнення поставленої мети проводяться ситуаційний аналіз бізнес-системи, оцінка узгодженості внутрішніх зв'язків між структурами підприємства і бізнес-процесами; виявляються проблеми відповідності структури підприємства умовам ринку і прийнятої стратегії розвитку; визначаються ключові впливаючі зовнішні і внутрішні чинники. Саме на цьому етапі формується модель оцінки факторного впливу зовнішнього і внутрішнього середовищ. На підставі отриманих даних робиться вибір оптимальної стратегії розвитку підприємства і визначається прийнятний напрям реструктуризації.

На другому етапі системи діагностики проводиться глибокий аналіз діяльності підприємства – аналіз зовнішньоекономічної й фінансово-господарської діяльності підприємства. На підставі отриманих результатів визначаються ефективність використання валютних коштів і результативність експортно-імпортних операцій, робиться оцінка виконання бізнес-планів і майново-фінансового стану, виявляються невикористані резерви, досліджуються поточний стан і динаміка розвитку підприємства і виявляються причини, що вплинули на результати його діяльності [7, с.111].

На основі проаналізованих даних, приймається остаточне рішення про доцільність структурних перетворень і характері змін, що проводяться. На третьому етапі діагностики стану підприємства проводиться комплексний економічний аналіз фінансово-господарської діяльності, за

результатами якого приймається обґрунтоване управлінське рішення про ефективність функціонування підприємства й обирається необхідний вид реструктуризації [2, с.244].

Процес реструктуризації часто хворобливий, але необхідно забезпечити процес регулювання, який дозволяє підприємству відновити ефективність і конкурентоспроможність. Крім того, цей процес вимагає значних витрат, оскільки доцільно залучити великий обсяг інвестицій для модернізації виробничих потужностей і процесу виробництва. Реструктуризацію підприємства доцільно проводити зверху вниз – від цілей підприємства до робіт, завдяки яким реалізується алгоритм досягнення поставлених цілей. Сьогодні міжнародна практика і досвід проведення реструктуризації в Україні свідчать про те, що цей процес є найскладнішим управлінським завданням [5, с.20].

При реалізації реструктуризації доцільно враховувати безліч обмежень і специфіку діяльності підприємства, у якій він проводиться. Отже, проводити її необхідно тільки за наявності чітко визначеної мети й концепції реструктуризації, розумінні кожного її етапу і методів, за допомогою яких можна досягти підвищення ефективності діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Після закінчення діагностики формується узагальнюючий звіт про проведене дослідження для організаційно-економічного обґрунтування стратегічних рішень, що приймаються.

В умовах господарювання, що склалися, як на вітчизняному, так і на світовому ринку виникає об'єктивна необхідність у додатковому дослідженні і аналізі питань, що пов'язані із виділенням якісних характеристик процесу реструктуризації, з метою систематизації теоретичних даних і вироблення методологічних основ її проведення, з урахуванням специфіки окремих галузей економіки, відповідно до сучасних вимог економічного середовища.

Незважаючи на різноманіття досліджень, які присвячені питанням реструктуризації, за окремими аспектами так і не досягнуто єдності поглядів: є ряд дискусійних положень, що вимагають подальшого вивчення, а саме: питання термінологічної основи процесу реструктуризації; визначення суті процесів реструктуризації, реорганізації, реформування і реінжинірингу та взаємозв'язку етапів формування програми реструктуризації; використання методик і механізмів управління даним процесом.

Для ухвалення раціонального і обґрунтованого управлінського рішення про необхідність структурних перетворень, формування стратегічних цілей і визначення відповідних завдань потрібно виділити як перший етап програми реструктуризації – організаційно-економічне обґрунтування, основним елементом якого є система діагностики діяльності підприємства.

На сучасному етапі розвитку економіки підприємствам, які працюють не лише на внутрішньому, але й на міжнародному ринку, необхідно розробити модель оцінки факторного впливу зовнішнього і внутрішнього середовища з метою її практичного застосування як основного інструменту моніторингу стану ринку для забезпечення якісних, оперативних і своєчасних змін у діяльності, відповідно до вимог ринку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабій І. В. Організаційно-економічний механізм реструктуризації в антикризовому управлінні підприємством: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Хмельницький, 2012. 21 с.
2. Винокурова О. І. Місце реструктуризації в управлінні стратегічними перетвореннями на макрорівні. *Розвиток підприємництва в Україні: теорія, методологія та практика* : монографія. Умань, 2017. 244 с.
3. Вятрович О. Реструктуризація як важливий спосіб забезпечення життєдіяльності підприємства. *Економіст*. 2011. №7 (297). С. 40-42.
4. Гавкалова Н. Л. Реструктуризація як засіб фінансового оздоровлення підприємств. URL: http://www.napks.edu.ua/library/compilations_vak/eiu/2012/6/p_14_17.pdf.
5. Козицька Г. В. Реструктуризація підприємств в умовах ринкових відносин: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 . Маріуполь, 2008. 20 с.

6. Костромін Г. Т. Реструктуризація підприємств як необхідна умова забезпечення їх інвестиційної привабливості, життєдіяльності та конкурентоспроможності. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 22, ч. 1. С. 56–62.
7. Леміш К. М. Основи формування механізму реструктуризації промислових підприємств. *Економіка і регіон*. 2010. № 25-2 (спец. вип. 2). С. 111-115.
8. Терещенко О. О., Волошанюк Н. В. Фінансові домінанти реструктуризації підприємств. *Фінанси України*. № 4. 2009. С. 82-90.
9. Ченаш В. С. Економічні основи процесу реструктуризації підприємств. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 5(10). С. 55-61.
10. Фатхутдинов Р. А. Управление конкурентоспособностью организации. 3-е изд., перераб. и доп. Москва: Маркет ДС, 2008. 432 с.

УДК 338.45:005.21:005.591.6

DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2018-4-40-05>

УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Череп О.Г., д.е.н., доцент

*Запорізький національний університет
Україна, 69000, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

cherep2508@gmail.com

Досліджено доцільність формування основних стратегій розвитку підприємства залежно від сформованих потреб та встановленого рівня інноваційного розвитку та обґрунтовано впровадження запропонованих стратегій і визначення їх ефективності. Визначено особливості реалізації основних стратегій розвитку підприємства і формування очікуваних результатів інноваційної діяльності (ІД). Окреслено види і типи стратегій економічного механізму інноваційної діяльності промислових підприємств, надано характеристику та визначено їх взаємозв'язок. Крім того, окреслено чинники, за допомогою яких формуються переваги застосування на підприємстві розроблених видів стратегій інноваційного розвитку. Визначено рівень впливу групи показників на інноваційну та інвестиційну стратегії ЕМІД, проведено регресійний аналіз. Унесено пропозиції щодо розрахунку прогностичного значення виробничої, фінансово-економічної стратегії ЕМІД промислових підприємств.

Ключові слова: стратегія, інноваційна діяльність, промислове підприємство, економічний механізм, регресійний аналіз, група показників.

IMPROVEMENT OF ECONOMIC FRAMEWORK'S STRATEGIES OF INDUSTRIAL ENTERPRISES' INNOVATIVE ACTIVITIES

Cherep A.G., Doctor of Economy, Docent

*Zaporizhzhya National University
Ukraine, 69600, Zaporizhzhya, Zhukovsky str., 66*

The expediency of the formation of enterprise development basic strategies depending on the current needs and level of innovative development has been examined. Implementation of the proposed strategies and their efficiency has been substantiated. Peculiarities of enterprise development basic strategies as well as formation of innovative activity's (IA) expected outputs have been identified. Types and kinds of industrial enterprises' innovative activity's economic framework have been identified, characteristics and interrelations have been pointed out. Moreover, factors outlining the benefits of using the developed types of strategies for innovative development have been singled out. The impact level of the group of indicators on innovation and investment strategy of EFIA has been determined, regression analysis has been carried out. Taking into account the selected indicators of the enterprise activity causing significant impact on the EFIA development strategies performance and the obtained regression coefficients for these indicators, the regression equation has been proposed for innovative and investment strategies. Projected values of industrial, financial and economic strategies of industrial enterprises have been proposed.

Key words: strategy, innovation activity, industrial enterprise, economic mechanism, regression analysis, group of indicators.